

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

nény.

...község-házának általa...
...4032 frt 30 kr. Bányom...
...megtekinthető;

...zár ajánlataikat a f. év...
...bírójához intézzék. — A...
...legalsóbb árért vállalko...

Györfi István,
főbíró.

idei töltésű

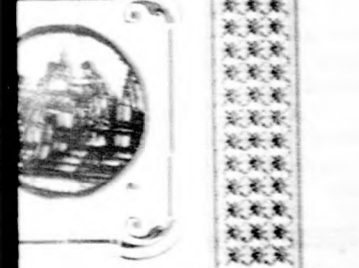
Bartfai, Bilini, Bor...
...Czigelkai, Csizi...
...Gleichen...
...Iwan...
...Koritsiczai...
...Lipiki, Margit...
...Mohai „Agnes“...
...Rochitschi...
...Schölyvai és...
...továbbá:

...olajba törött fes...
...minden színben...
...Firnist), kocs...
...lakokat, szoba...
...mazat ajánl

...Zelmos
...Debreczen.

AK.

...1871-ben.

...Duszkabírói

...1871-ben.

...széteszek.

...választások.

...választások.

...választások.

Előzetes árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre . . . . . 10 fr.—kr.
Fél évre . . . . . 5 —
Negyed évre . . . . . 2 50.

Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-hatvanatona, 1864. szám, Dunaszerdahely, — a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előzetes helyben:
TIBORDI K. LAJOS és társai;
OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvtárában a postahivatalok után.

Hirdetési díj:
Nagy hasznosított sorát 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többi...
Hirdetési díj...
Kéziratok vissza nem adtnak.

A tanuló ifjúságról.

IV.

(r. e.) A mint kezdetét veszi a tanuló ifjúság vizsgálata, s elkezdődnek az évet záró vizsgálatok, egymást érik, — már is megkezdődtek a gyermek-ifjúság öngyilkosságairól szóló hírek. Ezek után az újdonság rendszeren nagy figyelmével konstátálja, hogy az öngyilkosság oka az, hogy a szerencsétlen rossz osztályzatot nyert tanáráról. Rossz osztályzatot talán a görög nyelvből, a melyről Tisza Kálmán miniszterelnök bevallotta, hogy nem ismeri. Rajta csakugyan meglátszik Demosthenes, Plato és Homér hiánya, de a zofisták, Anakreon és Epicur vele születve, mégis csak miniszterelnök lett. Öngyilkos lett a szegény diák a görög nyelv nem tudása miatt, a mely tantárgyat némelyeknek el is szoktak engedni, vagy pedig öngyilkos lett, a miért a görög mythologia, régiség és latin prosodiana az életre nézve nélkülözhetetlen tudományában járatlannak ítéltetett.

Önkéntelen kínálkozik itt az összehasonlítás alkalmá.

Nem régen ugyanis egy német nyelven írott s meglehetősen elterjedt riportból mutatványt közöltünk, a mely — foglalkozván a többi között a közös hadseregben előforduló öngyilkosságokkal — kimutatja, hogy a legtöbb öngyilkossági eset az unozások kiképzésének és az ezred-gyakorlatoknak idejére esik. Felemlíti továbbá, miszerint némely csapattesteknél az öngyilkosságok aránytalanul nagyobb számmal jelentkeznek, mint más csapattesteknél, míg végre a hadügy-miniszter — értesülve a megdöbbentően növekvő arányról — némely katonai előjárót áthelyez más csapattestekhez és az öngyilkosságok száma azonnal megcsappan.

Valóban, ha egy még szélesebb statisztikát készítenénk, általában az ifjúság öngyilkosságairól, aligha ki nem tűnnék, hogy az iskola éppen annyi öngyilkost szolgált, mint a katonaság s e kettő együtt aligha kevesebbet, mint az egész élet.

Kell is ahhoz valami kegyetlenség és nélkülöz az minden logikát, hogy azt a szerencsétlen gyermeket, a kit samar-hidon, arany hácsón, vagy bármilyen okból feleresztettek a 7. és 8-ik osztályba, ott egyszerre megbuktassák. Ugyan mit mondhat, mily hangon szólhat, mily lélekkel beszélhet a katedra Drákója, a mikor a középiskolai felső osztályban elbukottatott művelt ifjával tudatja végzetét? A gazda, a földbirtokos fiának még elmondhatja, mennyire kár lenne sajnálnia, hogy nem lehetett egy-egy diplomás pálya, vagy hivatal igazonjává s hogy inkább orvendaie kellene, mikor e helyett maga szántogatja okreivel ősi szántóföldjeit. Otthon majd csak rákaparja az öreg a maga nebulóját a gazdálkodásra és lesz belőle ember — még pedig virilista, egyház-gondnok, köztörvényhatósági tag-ember — a prima-szántóföldön . . . secundásan is.

De mit tegyen a szegény ember gyermeke? Az iparosé, az özvegy papnéé, a falusi tanítóé, irnoké és a többi magunk-szerű emberé és még inkább hová legyen az, a ki valamennyinél szegényebbnek: a nagyságos és méltóságos hivatalnok urnak a fia? Tízennyolca, husz évvel, modern társadalmi igényekkel saturálva és megkóstolva az éz-pályák előnyeit, bizony már bajos volna mesterséget tanulni! Azt tíz év előtt kellett volna elkezdeni, csakhogy a társadalom akkor sem volt felvilágosultabb tisztelője a munkának, demokráciája pedig akkor sem volt tisztább arany, mint a minőma. A szegény fiának az ari nyomorúság pályájára kellett lépnie és most,

a mikor már »visszatérés nincsen«, bölcs és humánus tanára lelőki a hét-nyolcz éven át taposott ösvényről, a nélkül, hogy tudna néki más utat kijelölni a megélhetés, a boldogulás felé. . .

Még a feyenczet is megtanítják valamire, a mivel kiszabadulása után a kegyeret megkeresheti; kárpótolják az elvesztettéért s a bukott diáknak még tanácsot sem adhat a szigorú iskola kárpótlásul! — A harmadik, a negyedik középiskolai osztályban még nem lett volna késő a kegyetlen szigor; akkor — 10 vagy 12 évvel — még könnyű tisztességes iparos vagy más ilyenféle pályát választani. Később a szigorleketlenséggé válik, mert itt az iskola már a saját bűnös mulasztásáért áll bosszút szigorával azon, a kit sujtani akar, vagy most már — lehet — kegyetlen is. Innen van, hogy kétségbeesésben már a gymnázista fordul az öngyilkosság kétségbeesett megoldásához.

Követeljük az iskolától, hogy akkor zárja ki a versenytől a gyöngébbet, a mikor szigora még orvosság és nem akkor, a mikor már megtorlás.

Bosszúállás ez néha a gyermekben, néha pedig a fel nem világosított, hasztalan bizott, remélt és koltekezett szülőben, a ki — ha idejekorán más pályára kényszerül adni gyermekét — most már talán megnyugodhatnék fiának egyszerű, de biztosított ekziszcenciája felett.

De hiszen nem is mindig hanyagság az, a mi a tanulókat meghozza rossz osztályzatát. A tehetség hiánya épp annyira képtelenné teszi az iskolai siker s az iskola által megkívánt fényes, vagy legalább kielőgítő eredmények megszerzésére, mint a tehetség-hiányunk éppen ellentéte, valamely talentumnak korai határozott nyilatkozása, mely az ifjat ellenállhatlanul ragadja előre s figyelmét, igyekezetét elvonja a többi tantárgyaktól.

A tehetségtelen, gyöngé tanuló (ismételjük) jóval korábban kellett volna más irányba téríteni; a másik fajtát külön választani a tömegtől s ha az iskola felfogná ebben az ébredő tehetség, igyekeznék azt tovább fejteni, megszilárdítani, kevesbednének azok a kudarcok, a melyek feljegyezvék egy-egy nagy államférfi (Deák, Csengery) egy-egy nagy költő (Pótfi, Arany) életrajzában, kiket az iskolai bizonyítvány tehetségteleneknek, vagy közepeseknek bélyegzett.

Ugyan teszi-e ezt az iskola és van-e sok olyan tanár, a ki másképen fogja fel szép és nemes hivatását, mint a hogy felfogná a ridegen és éppen kielégítő pontossággal a bürokrácia valamely feladatát.

A kor ideges, az ifjúság is az. Ideges, érzékeny, korán érett nemzedék kerül ki most az iskolából. Tűzzel játszik a tanár, a ki nem veszi tekintetbe tanítványának egyéniségét, jellemét és hajlamait; — bűnös, a ki e helyett csak chablonszerű ridegséggel és gépiesen állítja ki a maga csalhatatlan bizonyítványait. Sokszor egyszersmind az iskola is kiállítja magának azt a bizonyítványt, hogy csarnokaiiban („Musis dicavit“) bizony a szellem, a bánásmód (az egyén tisztelete, átértése, és e szerint való kezelése!) és a rendszer nem jobb, nem értelmesebb, nem elsőkelőbb, mint az, a mely a kaszárnyákban uralkodik.

Az iskola néha szerföltött hibás. Aligha érezhetné magát bűnmentesnek, ha felelnie kellene arra, hogy ugyan mennyiben nevelte oly erőssé az ifjavallásos érzületét, hogy az a kétségbeeséstől távol tartsa? Könyvitette-e, vagy talán még inkább a lehetetlenségig fokozta igényeit a minden szakvélemény

szert tulterhelt ifjúsággal szemben? Mennyire zárta el a korszellem önző, vagy erkölcstelen áramlataitól s mennyiben foglalta el lelkét eszményibb, magasabb feladatokkal? Leszáll-e a tanár katedrájáról, hogy elvegyüljön tanítványainak magán életébe, lássa hajlamaikat, időtöltéseiket, érényeiket és bűneiket? Valóban értelmetlen valami az az osztályzat — jó vagy rossz — a mit e nélkül irt a bizonyítványba. Most, az év végén is állítanak ki bizonyítványokat; ne feledjék a tanár urak, hogy az elnézés nyomán kevesebb baj sarjadhat fel, mint a sértett ambíció elkeseredésének a nyomában!

Meg fog érteni olvasónk, ha eláruljuk, mi adta kezünkbe a tollat a fentebbi fejtegetések megírására. Egy három soros hír; a soproni 14 éves diák öngyilkosságának híre, a ki meglötte magát, mert „rossz osztályzatot kapott tanáráról.“ Otthon talán veréssel, kiütéssel, apai haraggal fenyegettek. Mit tudja a szerencsétlen gyermek, csak is az árva, az életben szerzetlenül bolygó tudja meg azt, hogy az apának még a haragja is edesebb az idegen világ dicséreténél! Hát a tanár ur mily lesújtó szavakkal illette az ideges, tul-érzékeny, tehát egészen e századból való gyermeket? Vagy talán régen megmagyarázta neki, hogy a tanulás haszon az egyéneknek, haszon a hazának, a hanyagság pedig árulás önmagunk s a haza ellen? Igyekezett a méltó büntetés mellett magasabb szempontokat csepegtetni a gyermek lelkébe és így felelni a kötelesség teljesítés öntudatának színvonalára? És a midőn mindez nem használt, megértette először a haragvó szülőkkel, aztán vele magával, hogy a 14 éves gyermek még választhat pályát, más pályán is valhatik hasznos, jóra való polgárává a hazának?

Nem hisszük, hogy a lélekmentés e munkáját alkalmazták volna a soproni esetben és nem hisszük, hogy az egymást-érő és ma már sehol sem példátlan öngyilkos ifjak bármelyike is találkozott volna a lelki gyógyító ilyen eljárásával, a melyben az elme bölcsessége és a szív emberszeretete együtt működtek volna az elrémítő esetek megelőzésére.

Egy hatalmas császár halálánál előbb hat, melyekben rendit megbennünket egy ifjú gyermek öngyilkossága. Virág-hervadás ez, a melyben bűnös a kertész is.

Jókai Mór volt itt 1883 ban. Akkor éppen Debreczen volt oly szerencsétlen, hogy öngyilkos gyermekeket kellett siratnia. A nagy-költő toaszjai között a legnagyobb hatást kellette az, a melyben visszautasítja a király, — ugymond — a cigány király címet. O es neje — folytatta — az irodalomnak nem királyai, hanem őregei. Eppen ezért azt a tanácsot adja az ifjúságnak, hogy ne ezen királyságot, de az öregeséget irigyljék Jókaitól és Jókainétól erre törekedjenek.

A jubiliás Jókainé tiszteletére rendezett fáklyás-zene alkalmával pedig így szólt az ifjúsághoz Jókai Mór:

„ . . . Talán jó idő, a midőn szükség lesz a ti részvételre; talán nincs is messze azon idő, mikor összeütözik a sötétség a világgalossággal; reményem, hogy titeket is ott foglak találni a nem es úgy szolgálataiban. Jaj annak a népnek, melynek ifjúsága nem hevül a szép, jó és igaz iránt, de kétszeresen jaj a magyar népnek. A fáklyát a lefelé ne fordítsátok. Rossz jelensége van az időnek, soha nem hallotta a világ, hogy az ifjúság reakció szolgálataiba szegődjön az élet ellen, hogy odadobja az életet. Hát nincs már hit a halhatatlanságban, hanem a hit a lélek halha-

tatlanságában van? Ti járjatok elől jó példával, hogy tőletek tanuljon a haza ifjúsága. Meghalni szép a hazáért, de még szebb élni azért! Éljetek ti is a haza javára. Isten kísérjen küzdelmeitekben.“

Ugyanez a hír, hogy „egyet meg kell köszönnünk Jókai Mórnak. Azt az erélyes, azt a mélyen átértett intést, mely ifjúságunkat az élet megbecsülésére kérte. A mostani ifjúsághoz, a mely az életet könnyelműen elpazarolja s végre visszalöki a mindenhatóknak. A mely nem tud tűrni, fáradni, hinni s lehet képtelen lett volna megállani a szabadság nagy harcában s azon súlyos időkben, nagy válságokban, mikor elveszett — mondá Jókai Mór — haza, életpálya és becsület. A nagy költő ezen intéseit, hazafiúi aggodalmait írja fel szívbe ifjúságunk, mert igazak és hiven tolmácsolják kétségbeesésünket! Ambár lehet, hogy oly nagy feladatok, a minők az 1848—49-iki nemzedékre sulyosodtak: megacéloznak, visszaadnak önmagának a kétségbeesőt, a roskadozót.“

A debreczeni ifjúság azóta kitartóbb, erősebb és okosabb lett. Megfogadta a költő intését „jó példával jár elő!“ Ugy legyen később is!

— Belföldi hírek. Zárszámadás. Az 1887. évi állami zárszámadásokat a kormány már áttette az állami számvévesztékhez. Ezek szerint — az 1887. évi kiadások 355,951,172 frtra, a bevételek pedig 279,612,760 forintra ragnak. — Az osztrák delegáció költségvetési bizottságának keddi ülésén b. Bauer közös hadügyminiszter kijelentette, hogy arra törekszik, hogy hitel-igényeinek ne csak a hadsereg érdekeit tartsa szem előtt, hanem lelkiismeretesen tekintettel legyen a monarchia pénzügyi helyzetére is. (!) Hogy a miniszter mennyire tekintettel van erre, bizonyítja az, hogy potom 181 és fél millió frotot kér a hadseregére. — A kolozsvári iparos-egylet választmánya elhatározta, hogy 1890-ben ipar-és mezőgazdasági cikkekkel országos kiállítást rendez Kolozsváron. — A „Jó-szív“ egylet kedden tartotta meg Budapestén alakuló közgyűlését. Az eddigi 12-ös bizottság 36 tagra kiegészítetett. Az egylet alapszabályát a belügyminiszter jóváhagyta. Az egylet pénztárába eddig 82,591 frt folyt be — Gyászisteni tisztelet. A Budapesteni székelő német fő konzulátus a holdutcai német ref. templomban gyászisteni tiszteletet rendezett Frigyes császár emlékére. A gyász-isteni tiszteletre a király és József főherceg is meg volt hívva. — A király, mig a delegációk ülésének, Budapestén marad. Ő felesége most folytonosan csapatszámokat tart, hetfőn és csütörtökön pedig kihallgatásokat ad. — Kitüntetés. Henneberg Károly altábornagynak, a magyar honvédelvesség felügyelőjének, e feyvernem kiképzése körül szerzett érdemeiért a király a II-od osztályú vaskorona rendet díjmentesen adományozta.

— A delegáció. A magyar delegáció egyesült négyes alkottsága tegnap d. e. ülést tartott. Rakovszki elnök elmondta a kormány előterjesztését, melyben újabb 47,3 milliónyi rendkívüli hitel engedélyezése kéréstik az 1887 ik évben megkezdett katonai övintézkedések folytatására, felvilágosításokat kér a következő kérdésekre: 1. Mily intézkedések tettek az 52 milliónyi hiteltől elköltött 30 millióval? 2. Mire adatott ki a 16 millió? 3. Mit szándékozik tenni a kormány a további 13,7 millióval. 4. Mindezen intézkedések közül különösen, melyek oly természetű intézkedések, hogy következményeikben a jövő éveknek költségvetéseire is terhelőleg kihatnak? Gróf Apponyi Albert hangsúlyozta, hogy ne lovalogjunk bele magunkat minden mérteken túli költelekzésbe, hanem tartsuk szem előtt a pénzügyi érdekeket. A mult évi 52 millióból elköltöttek 32 milliót; most kérnek 47 milliót. De mire? Csatlakozik az előadó azon kívánságához, hogy az elköltött és az elkötendő milliók részleteztessenek. Bauer hadügyminiszter kijelenti, hogy nem biztosíthat arról, hogy a jelenlegi 47 millió hitel teljesen véget jelenti a harcokészültségi kiadásoknak. (!) A helyzet az, mely kényszerít a folytonos javításra s a hadi szervezet mai nap, ugy szólván, órák szerint módosítja szükségleteit. Hangsúlyozza, hogy a hadsereg minden percében mozgósítható. — Belátja, hogy a delegációnak kötelessége a legszigorubb kritika s ellenőrzés, melynek a táveti magát, — de másrésről bizonyos kérdésekre diskrecionális jogot kér. A felvilágosítások alatt hang-

rendelő mütanrendőri bejárás eredményéhez képest általa kiadandó engedély alapján lesz a közforgalomnak átadható

5. §. Az engedélyesek minden kárpótlási vagy egyéb igény kizárásával kötelesek a közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszter által a pálya építése közben, vagy bármikor az után is, követelt és bár az előzetesen jóváhagyott tervekeltől eltérő módosításokat és kiegészítéseket is fogadatosítani.

Ellenben az engedélyesek az általuk a közmunka és közlekedésügyi magy. kir. miniszter részéről már jóváhagyott terveknek bármily tekintetben kívánt megváltoztatásához a nevezett miniszter engedélyét Debreczen szabad királyi város hatósága útján — mindenkor előzetesen kieszaközölni tartoznak.

A pálya építését engedélyesek az építési engedély kiadásától számított egy év alatt befejezni és a közforgalomnak átadni tartoznak.

6. §. Ha engedélyesek később az egész vonalat vagy egyes részeit gőz- vagy más hajtó erőre berendezni kívánják, ezt csakis a közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszterrel erre vonatkozólag kieszaközölni külön engedély alapján tehetik.

7. §. A mennyiben engedélyesek más pályákkal csatlakozást óhajtának létesíteni, erre vonatkozólag előzetesen szintén a közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszter engedélyét kieszaközölni tartoznak.

(Vége köv.)

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

DEBRECZEN politikai, társadalmi és gazdasági hírlapja. Julius 1-én új félév kezdődővén, felhívjuk azon t. olvasóinkat, kiknek megrendelése lejár, az előfizetés megújítására.

A „Debreczen” megjelen naponként péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak egy helyben mint vidékre Félévre . . . . . 5 frt. Negyedévre . . . . . 2 frt 50kr.

Hirdetéseik a legújnyosabb árak mellett a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Szives bizalommal felkérjük tehát a n. é. közönséget, hogy az előfizetési pénzeket hozzanak mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap külsőben fennakadást törtenjen.

Előfizetéseik és hirdetéseik a lap részére Debreczen (főpiazca, Sz. Nagy Károly-ház) Kutas Imre nyomdájába küldendők. Helyben előfizethetnek Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly urak könyvkereskedésében is.

A „DEBRECZEN” kiadóhivatala.

HELYI HÍREK.

Szentgyörgyi Kálmán eltűnésének körülményeit még most is a titok áthatolhatlan leple borítja. Említettük, hogy az ő nevére címmezve egy ajánlott levél érkezett Bécsből Debreczenbe, mely valószínűleg nyomra vezetne, de a posta-hivatal nem adja ki a családnak. A nagyváradi postai-gazdasági társaság, melyhez a család fordult, hivatkozva a postai szabályokra, ma érkezett iratában szintén megtagadta a levél kiadását! Rettenetes bürokratiai pedánskodás! Hiszen nincs kizárva annak lehetősége, hogy Szentgyörgyi Kálmán felrándult Bécsbe is, sokat emlegetett kalandos hajlamának kielégítésére! Hátha Bécsben veszítették el valami ottani ismerőse ezen időre vonatkozó dolgokat irt meg neki? Gyanus levél ez, mert hiszen az eltűnés esetét ősmerték Bécsben is Ha a

tam meg, hogy az én legkedvesebb barátom gyönyörű hangjára való tekintetből felvételtem a társaságba s már Somlyó felé jár.

1886 év nyarán tett körutazásom alkalmával a felejthetetlen emlékü N. Enyedet is utba ejtém, — megnézni újonnan épült kollegiumát.

Nem állhattam meg, hogy ki ne menjek a Kápolnán nyugó diákok sírházhoz. Ott ültem szótlanul, a pirámid alakú sírhant mellett. Jól emlékeztem reá, mikor a sirt felfedezték, én is fogtam kezembem egy korhadtt fűzfia dorongot, melyből a rozsdáerte szegek érintés nélkül kihulltak lábaimhoz. Boszankodtam is, miért nem tartottam meg én legalább egy szegét abból a dorongból; mennyire kicserélte az idő azóta a diák természetet, fennen hirdetőné a rozsdá erte szeg!

Csendes merengésem közben valaki hátról megölel. Ijvedve tekintek fel, hát az én legkedvesebb Domi barátom aki megölelt.

— Na te ugy elmentél Zilahra, azt sem mondtad, befellegzett. Most is Thália papja vagy?

- Nem én! de haragszol-e?
— Persze, hogy igen.
— Öljük borbá ezt a haragot.

Ekkor mondtam el neki, hogy milyen remekül sikerült az én trefám. Nem haragudott érette.

De nem is csináltam ő kontora még fogpiszkálót se, még akkor felfogadta.

level történeti híre elterjed, lehet hogy írójá várnunk kell és aztán újra csemetni, mert az illető, a kivel beszélni óhajtunk, bizonyára más által van elfoglalva. Ha pedig többszöri felcsengetésre sem jön válasz, az annak a jele, hogy az illetőnél senki sincsen a géppel, és így oda beszélni nem lehet. Debreczenben, 1888. június 1. A telefon vállalat igazgatósága.

A keresk. akadémia igazgatójának megválasztása végett ma d. u. 3 órákor ült össze a keresk. és iparkamara helyiségében a választó bizottság, melynek tagjait közöltük volt. Igazgatóvá egyhangu felkiáltással Dr. Bayer Ferenc zombori főgym tanár választott meg.

A gyenge csirkék. A szép barna leány lekuporodott a piacon s két pár csipogó gyenge csibét dédelgetve az ölében, hívogatta a vevőket: Ki vesz jó gyenge csirkét? Ki ne szeretné a gyenge csirkét! Akadt volna vevő nyomban, ha lelkenedve elő nem tör egy asszony s rá nem kiált a szép kofára:

— Azok a gyenge csirkék az anyémek. Tölem loptad. Te vagy a tolvaj!

A szép leány elsápadt nagyon. Remegett a keze, melyben a csipogó gyenge csirkéket tartotta és sirt, mikor a rendőr behajította a kapitány elé.

A panaszos asszony pedig itt előadta, hogy tavaszi csirkéi, eddig tizenyolc pár, páronként tüntek el az udvarról. Végre a tolvajt megfogta. S a remegő leányra mutatott.

— En nem loptam a csirkét — tiltakozott a szép kofa kipirult arcczal. Szigorú a bíró:

— Ha nem loptad, honnét került hozzád? Mind a tizenyolc a te kezeden tünnek el, mi?

— Igen, — szegyenkezett a leány. — Hát hogy került hozzád? Ki velem! — Azt nem lehet megmondani... — Nem ám, mert loptad... — Nem, nem! Kaptam.

— Kaptad? — kiált a káros asszony csodálkozva. — Es kitől? — ... A fiától!

A vallomás folytatását csak körülírva lehetett a jegyzőkönyvbe iktatni.

A belényesi zárlósértés ügyében a következőket írják a nagyváradi „Sz-g”-nak: Mihutiu Péter belényesi főgym. tanár ur második nyilatkozatának azon részére, melyben az állítatik, hogy Schlauch püspök ur fényes fogadtatásának kimagasló része, az impozáns fátylós menet, és udvözlő hazafias szónoklat kiválon a főgym ifjúság és tanári karának tulajdonítható, illetékes helyről azon megjegyzést tettük, hogy a fátylós menetet tulajdonképen a városi előjáróság rendezte és az a belényesi polgárság tiszteletének kifejezése akart lenni a kiváló vendég iránt. A tanárok beavatkozását a polgárság nem jó szemmel nézte, s habár tanár volt is a szónok, ő nem a gimnáziumot képviselte, hanem a polgárságot. Az 50 darab fátyla nagy részét polgárok tartották és ezen fátylak még eddig a város számlájára vannak feljegyezve az illető kereskedésben. Azon állításra pedig, hogy a testület hazafias tüntetések elég bizonyítékot nyújtanak arra nézve, hogy az intézet szemelle a hazafias szempontjából nem kifogásolható; batran ki lehet mondani, hogy ha e tüntetések teljesen a tanári testlettől jöttek volna is, az észszerű gondolkodás — könnyen tisztába jöhet, hogy az egész nem más, mint a megtörténtek maszkirozása.

Zilahy Gyula gyászja. Zilahy Gyulát, a debreczeni közönség kedvencét, ki jelenleg a Krecsányi társulatának tagja, súlyos csapás érte: atyja, ki a graefenbergi gyógykezelés után Budapestre érkezett, szerető fia karjai közt elhunyt. A temetés Budapesten történt, nagy részét mellet a budai színtársulat kardaloi megható gyász-dalokat énekeltek a halottas háznál és a sir szelén.

Virágkedvelők figyelmébe. Búdy Kálmán ur virágzásatában piros-sárga-piros fehérral csizokott gránátfák (punica granatum) valamint a legszebb faju Fuchsiák vannak eladók. A gránátfák most már a legszebb virágzásban diszlenek, érdemesek a megtekintésre. Csapó-utczán 329. sz. alatt özv. Kardos Istvánné udvarában.

A szomszédok. A biharmegyei régészeti és történelmi egylet kedden tartotta évi közgyűlést Döry b. főispán elnökle alatt. A lefolyt 3 év alatt az egylet kelendő; megerősödött; muzeumot létesített, mely 650 igen szép és értékes tárgygal gyarapodott. Bevételei felülmúlták kiadásait s így anyagilag is izmosodott. Az új tisztikar következőleg alakult meg: tiszteletbeli elnök Döry b. főispán, elnök: Römer Flóris, alelnök: Gyalokai Lajos, titkár: Karácsonyi Sándor, ügyész: Ritók Zs., muzeumi ör: Bölöny Sándor, pénztárnok: Gálbory Sándor. A választmányba következők választottak: Bömer b., Petrovics főigazgató, Bunyitay Vincze, des Echerolles Károly, Sipos Orbán.

A Telegdi-sóstói fürdő természeti szépségeit s üdítő hatású tisztá jó levegőjét mind-egyik látogató magasztalja. Ez okon az ott való künn lakás üdülési tekintetből is nagyon ajánlható, mert az egészségesedés fokozása — a szinesedés és testi gyarapodás már 10 napi ott lakásnál is szembetűnően mutatkozik.

A fürdő vizének gyorsan működő gyógyítását a betegek hálaérzessel eltelve adják és dicsérik. — Hogy az egyes látogatóknak a kimenetel megkönnyítették, a jövő szerdától, június 27-től fogva, omnibus jár a Telegdi háztól a fürdőbe és haza. Szerdán és szombaton delután, ha deléltől 11 óráig legalább 2 utas jelenkezik a Telegdi ház alatt Benedek Árpád ur fűszerkereskedésében. A kocsi innen d. u. 2 óra-

kor indul s este haza jön. A kik vasárnap és ünneppapokon reggel 7 órákor akarnak a fürdőbe kimenni és onnan csak este haza jönni, ezen kívárat is teljesítetik, ha szombaton d. u. 4 óráig legalább is 3 utas jelenkezik a Benedek Á ur kereskedésében. — A fürdőben időző közönség mulatsága végett hetenkint legalább is kétízben szerdán vagy szombaton és vasárnap zene lesz a fürdő nagyterme előtt. — Az első zene már e hó 23-án szombaton tartatik meg.

Vállalkozók figyelmébe. A m. északkeleti vasut igazgatósága a szolgálatában álló szolgazemélyzet számára 1888. szept. 15-től 1889. év végéig terjedő időre szükséges egyenruhák szállítása iránt pályázatot hirdetővén, ezt azon megjegyzéssel mellet hozzuk a vállalkozók tudomására, miszerint az ajánlatok f. évi július 5-ig adandók be, s hogy idevonatkozólag az egyébb tudnivalókat tartalmazó hirdetmény a kamara hivatalában, a hivatalos órák alatt megtekinthető Debreczen, 1888. június 18. A kereskedelmi és iparkamara.

Vállalkozók figyelmébe. A m. k. I-50 honvéd kerület parancsnoksága, a Felegyháza, Békés-Gyula, Zilah, Boros-Jenő és Jászberény állomásokon elhelyezett honvéd csapatok elelmi szükségleteinek biztosítása iránt pályázatot hirdetett, melyre a vállalkozók figyelmét azon megjegyzéssel hívjuk fel, hogy az idevonatkozó ajánlatok beadására határidőül f. é. jul. 12-ik napja tűzetett ki és hogy a részletes feltételeket tartalmazó hirdetmény a kamara hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthető. Debreczen, 1888. június 19. A keresk. és iparkamara.

Adakozások. Az árviz-károsultak részére. (Má s o d i k k ö z l e m é n y.) — Czegléd-utczán adakoztak: Özv. Szabó Sándorné 1 frt, özv. Kovács Lajosné 1 frt, Dr. Legányi Gyula 1 frt, özv. Csiffy Lászlóné 1 frt, Rotschnek Emil 1 frt, Bosznai Károly 1 frt, özv. Csorba Lajosné 1 frt, Pinczés Mihály 50 kr, Kulcsár Gábor 1 frt, Patay Istvánné 1 frt, Jónáné 1 frt, Papp László 1 frt, Móricz Ferenc 1 frt, N. N. 1 frt, N. N. 1 frt, Veres János 1 frt, Veres Teréz és testvérei 6 frt, Horváth István 5 frt, Horváth Mihály 2 frt, Sárvary Ferencné 2 frt, Pap György 1 frt, Barcsay István 4 frt, Vilmos Károly 1 frt, Sajó György 1 frt, Borossy Gyula 50 kr, Szvatos Mátásné 1 frt, Kardos László 5 frt, Riekl Antal 2 frt, Lakatos Gábor 2 frt, Klemm Lajos 1 frt, Frid K. 1 frt, Hollender Gyula 1 frt, Dr. Sz. Szabó József 3 frt, özv. Szikszai Istvánné 2 frt, Kárpós József 2 forint, Fürth Adolf 2 forint, Böhm Károlyné 3 frt, Rácz György 2 frt, ifj. Szabó Károly 1 frt, Tarbay József 3 frt, Tóth Bálintné 50 kr, Harsányi István 20 kr, G. J. 20 kr, V. L. 20 kr, Kondor Lajos 1 frt, P. J. 30 kr, Jóna István 1 frt, özv. Keresztessiné 20 kr, Fehér András 1 frt, Juhász József 20 kr, Csonka Sándor 20 kr, Varga Gábor 20 kr, Purgli Lajos 20 kr, N. N. 20 kr, ifj. Nagy Gábor 50 k, Katz Mihály 2 f, Bisotka Gábor 50 k, Szekely János 30 kr, N. N. 10 kr, Kerekgyártó 10 kr, Nagy István 10 kr, N. N. 10 kr, Kis Sándor 10 kr, B. J. 10 kr. Összesen : 82 frt 50 kr

Tanuló. 12—14 éves, szükséges műveltséggel bíró, kerestetik egy fűszerkereskedésbe. Bővebb értesítet a szerkesztőség utján kapható.

Tanuló kerestetik. Egy jó házból való 13—14 éves fiu, óras tanulóknak felvételt. Ertekezhetni Serli Ede óras üzletében.

Hazánk s a külföld. Eugenia ex-császárné egy leveléről emlékezik meg a Times, melyet az 1857 diki párisi világiállítás idejében irt Waleski grófnőnek E levélben megemlíti, hogy az akkori német trónörökös és Moltke a császári udvar vendégei voltak s így nyilatkozik róluk: „A porosz trónörökös derék magas ember, majd egy fejfel magasabb atyjánál. — Egyenes jellemű nagyon vörösbé játszó bajszossal, valóságos germán (a mint Tacitus mondaná), de lovagias előékenységgel látszik rajta. — Van valami Hamlet-féle benne. . . Társa, valami Moltke tábornok (vagy ilyesféle név), nagyon hallgatag ember, de éppen nem álmátag; sőt meglátszik rajta, hogy folyton figyel és meglesli az embert találó és rövid megjegyzéseivel Valóban imponáló fáj ezek a germánok. Lajos azt mondja rájuk, hogy az övek a jövő. Bah! oda még éppen sággal nem jutottunk! Szegény császárné! Akkor meg sejtetem sem volt arról, mily nagy szerepet fog az általa így jellemzett két férfiú játszani 14 évvel később a francia császári trón szétrombolásában.

Törvénszék. — Az ügyvédi kamara ítélete. A budapesti ügyvédi kamarának szintén itélni kellett abban az áldatlan ügyben, a mely Literáty Ödön és Pásztélyi Jenő közt halálos párbajra vezetett. Literáty Ödön azon a napon, a mikor Pásztélyihoz a párbajra okot adott sértő levelet irta, egyszersimán föl is jelentette Pásztélyit az ügyvédi kamaránál.

A z ügyvédi kamara most itélt a dologban. Ugy találta, hogy a sértegetést Literáty kezdette; s hogy Pásztélyi nem követett el kötelességmulasztást, a mikor volt-főnöke ellenében elfogadta a párt, mert nem sértette meg azt a bizalmas viszonyt, a mely a főnök és segéd közt fenn szokott állani. De a pártiratkban csakugyan tul-lépték a szólás-szabadság határát s megsértették a kartársi köteles tiszteletet. Ezért a kamara Pásztélyit rosszállásra ítélt.

Felölös szerkesztő Gáspár Imre Kiadó Kutas Imre

FLEISCHER ÉS TÁRSA

gépgyára és vasöntője Kassán, Eperjesi-ut 6. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel-tartásával, czélszerűen s gondosan gyártott jóhírű gépeit a közeledő nyári időnyre, nevezetesen:

Cseplőkészleteit könnyű járassal járgány vagy gőzmozgony általi hajtásra.

Kézi cseplő-gépeit járgány hajtásra is alkalmazva, szalmázó készülékekkel vagy a nélkül.

Baker- és magtár-rostait, továbbá mindennemű Szivattyú-

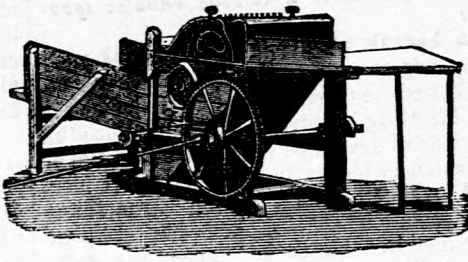
kat. Gőzgépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket, miut p. Henze-főzők, kavarázó készülékek, malátá s burgonyazúzókat stb.

Gépgyárunkban gyártmányaink jelentékeny készletét tartjuk állandóan s bizományi rakár

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődének gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

SESZTINA LAJOS urnal Debreczenben.

Gépgyárunkban gyártmányaink jelentékeny készletét tartjuk állandóan s bizományi rakár

Pályázati hirdetmény.

Balmaz-Ujváros nagyközség tulajdonát képező község-házának átala-kítása és kiépítése, a megyeileg jóváhagyott tervrajz és költségvetés nyomán, zárt ajánlati verseny útján eszközöltetik. Költségvetési alap 4032 frt 30 kr. Bánom-pénn 400 frt. B. Ujváros község-házánál a tervrajz és költségvetés megtekinthető; egyéb feltételek is ott megtudhatók.

Pályázni óhajtok a 400 frt bánompénzzel ellátott zárt ajánlataikat a f. év június 25-dik napjáig bezárólag B. Ujváros község főbírójához intézzék. — A község fentartja a jogot, hogy építől a bár nem legalsóbb árért vállalko-zóval szerződjen.

Kelt B.-Ujvároson, 1888. június 17.

Györfi István,
főbíró.

ÁRVERÉS.

A Nagyerdőn levő sertés-akol nyárfái f. hó 25-én, azaz hétfőn délután 3 órakor az erdőmesteri irodánál tartandó árverésen el fognak adatni.

Debreczen, 1888. június hó 20-án.

Török Gábor,
erdőmester.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS.

Raktáramon lévő következő áruk u. m.

ruhakelmék, kretonok, vászon- és fehérneműek, rövidárúk és minden e szakmába vágó cikkek, azok végleges felhagyása miatt

gyári áron alól eladatnak.

Különösen ajánlom nagyválasztékú

gyermek ruhákat, nap- és esernyőket.

Ezután üzletem egyedüli cikke a

kész női (confectió) ruha

marad; raktáramat dus választékkal szereltem fel és annál is inkább eszedem b. pártfogásért, minthogy figyelmemet kizárólag ezen sokoldalú vigyázatot igénylő cikkekre fogom fordítani.

Paplan gyári raktáramat

továbbra is fenntartom és biztoitom a n. é. közönséget, hogy nálam mindenkor a legpontosabb és legutányosabb kiszolgáltatásban fog részesülni.

A n. é. közönség eddigi bizalmáért szívélyes köszönetemet kifejezve vagyok illő tisztelettel

Stern Izidor

Dr. Ujfalusy-ház, Kaszanyitzkyval szemben.

Mérték utáni megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Gyász ruhák 24 óra alatt elkészítetnek.

A FELSÉGES KIRÁLYI család

kedvencek asztali itala a Carlsbad melletti

krondorfi savanyuviz.

E savanyuviz, melyhez hasonlítható a monarchiá-ban nincs páratlan kitűnő ízű tisztán el-veze borral vegyítve. — Megbízható gyógyhatású a következő betegségek-nél: köhögés- és rekedtségnél, tüdő-, gyomor- és hólyaghu-rutnál, forroláznál, dypteri-tisnél, sarlachnál és him-lónél.

Magyarországi főraktár: Schwimmer és Kell cégégnél Budapesten. Kapható Debreczenben minden fűszerüzletben és vendéglőben. Raktár: CSANAK JÓZSEF urnal.

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE
KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

Debreczenben, Főpiacz. Sz. Nagy Károly ház.

Ajánlja magát mindentéle

KITÜNTETÉS
SZEDED
érdem éremmel
1876.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére;

elvállal; tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven,

ét- bor- és árlapokat; díszműveket

arany- ezüst és színnyomatban; a törvénykezéshez megkívántató

* ROVATOZOTT IVEKET; *

díszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutá-nyosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számítottatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN” cz. hirlapban legolcsóbban számítva közléteszek.

KUTASI IMRE könyv- és könyomda tulajdonos.

DEBRECZENBEN, Főpiacz SZ. NAGY KÁROLY ház.

KITÜNTETÉS
LONDON.

KITÜNTETÉS
SZÉKES-
FÉHÉRVÁR
ezüstérem 1879.

Díszoklevéllel
1871-ben.

Előzetes árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre . . . . . 10 frt
Fél évre . . . . . 5 frt
Negyed évre . . . . . 2 frt

Egyes szám 5 K

A lap azelőtt részét tiltot-tan közönség: Nagy-hat-otca, 1884. szám, Dunas-
bás. — a szerkesztőség
mestere küldendő.

Előzetes árak helyben:
T. B. G. D. I. K. LAJOS
OSATHY KÁROLY
Kecskemétszéken és a kiadó-
talban KUTASI IMRE
nyomdájában s a postán küld-
ván.

II-ik V

(K B) Taga

világ figyelmének más, mint a né-
O róla cikkek
lapja, fejtegetik je-
műféle változások
folytán, proklamác-
szik s ezekből
huzni uralkodói p-

Tekintve azo-
lyel Németország-
a befolyást, mel-
nemzetközi poli-
hogy az új néme-
hatalom legfőbb
nos figyelem és
azonban már is
lapok egy része
más része pedig
ir róla, — holo-
zott ítéletet mo-
még nincs s be-
nem lehet.

Legelső sa-
tőle azt, hogy
német néphez,
tétte.

Ennek mag-
ban találjuk, ho-
tával bir annak
melyet annyi
vinni, leginkább
tosítva, míg a
még mindig ta-
rekrések. Lehet
azon gondolatra
regéhez szóljon
van, — így
megrovást, ho-
dicső emlékü
proklamációt
zel — legalab-
tott volna!

A hadser-
cziói határozot-
deleme vallan
Vilmos császár
mikben — fia
lehetett része-
közt — katon-
engedelmesség
fogadom, ho-
hogy őseim és
függeszve és
a d n o m e
s é g é r ő l é
Ebből n-

hogy a fiatal
kain kíván h
Európa legelő-
hozva az álta-
sorozva a ha-
a többi állam
megterhelte-
De — kérdj
az fel egy if-
dóktól szárm-
nának nevelt
azon dicsőség
leg arattak

A néme-
cziója már
Megigéri, ho-
lesz, az orsz-
a szegények
got szolgálta
összeréve se-
mondja, hog-
akarja, hogy
tesit, — ne-
nyit; — sz-
De felt-
nincs érzék
nek áldásai
pét illuziók
észintében
miat azon